

معرفی برخی از ارقام سیب بومی استان اصفهان

محسن پیرومادیان^۱

۱- عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی اصفهان

در حال حاضر حفاظت از ژرم پلاسما گیاهی بعنوان ماده اساسی در تحقیقات اصلاح نباتات و به عنوان ذخائر توارثی ملی اهمیت خاصی دارد. اهداف اصلاحی روز به روز پیچیده تر شده و هدفهای بیشتری مورد تقاضا قرار می گیرند. عملکرد باید افزایش پیدا کند، سازگاری و تطابق پذیری با ابعاد وسیع تری از شرایط محیطی بایستی جستجو شود و محصولاتی با ارزش غذایی بیشتر و مقاوم به آفات و بیماریها و تنشهای محیطی باید اصلاح شوند.

بر همین اساس، و با توجه به تنوع زیاد ارقام و ژنوتیپهای سیب در کشور و لزوم شناسایی و جمع آوری و ارزیابی ژنوتیپها و ارقام و استفاده از آنها در برنامه های به نژادی، و معرفی ارقام این تحقیق در مناطق جدید و قدیم کاشت سیب در استان شامل سمیرم، و قهرود کاشان و بر اساس دیسکریپتور IPGRI انجام گرفت و در زمانهای مقرر یادداشت برداری و نمونه برداری های لازم صورت پذیرفت. در چهار مرحله شامل مرحله خواب فیزیولوژیکی، گلدهی، دوره رشد، و زمان برداشت میوه، بازدید از درختان مورد مطالعه صورت می گرفت. تعدادی از ژنوتیپها دارای نام محلی بوده ولی برخی از آنها فاقد نام محلی می باشند و بر اساس نام منطقه و باغدار، کدگذاری گردیدند و مراحل فنولوژی، خصوصیات مرفولوژیک درختان، گلها، برگها و میوه آنها ثبت گردید. نتایج این مطالعه نشان داد که اولاً تمامی ارقام و ژنوتیپهای مورد مطالعه متعلق به گونه *Malus domestica borkh* می باشند، و ثانیاً تنوع زیادی در ژنوتیپها و ارقام از نظر صفات مختلف وجود دارد که نشان دهنده پتانسیل ژنتیکی بسیار بالای آنها برای استفاده در برنامه های اصلاحی می باشد. ارقامی که دارای نام محلی هستند به استثناء سیب کوهی سمیرم از ارقامی می باشند که سالیان متمادی در این استان کشت می شده است و به عنوان ارقام بومی، برای بازارهای محلی جنبه تجارتی نیز داشته اند. ارقام گلاب اصفهان و سلطانی به خاطر عطر، کیفیت، و بازار پسنندی بسیار خوبی که دارند در حال حاضر نه تنها مصرف محلی دارند بلکه در خارج از استان هم عرضه می شوند. زمان برداشت میوهها از ۸۰ تا ۱۶۰ روز بعد از تمام گل متغیر می باشد، ارقام و ژنوتیپها بین این دو تاریخ را از نظر زمان رسیدن میوه کاملاً پوشش می دادند.